9.

IOANNIS PETRI FRANK

MED. CLINIC. PROF. P. O. &c.

ORATIO ACADEMICA

DE

VESICA URINALI EX VICINIA MORBOSA AEGROTANTE.

Die XXIX. Aprilis MDCCLXXXVI. recitata.

ORATIO ACADEMICA

De Vesica urinali ob viciniam morbosam aegrotante.

Quemadmodum in quavis Societate degentibus, magna vitae in eo posita est felicitas, PATRES *Sapientissimi*, & AUDITORES *Honoratissimi*, ut probo quivis atque pacifico *vicino* gaudeat, amicoque eiusdem utatur consortio: talis certe & singulorum homini concessorum viscerum conditio mihi videtur, quae, si in aliorum posita sint vicinia, quorum substantia ignem semel suscepit; eodem facile, & inopinanter incendio deflagrant.

Dignam hinc semper experto Medico credidi Materiam, *morborum, qui ex vicinia morbosa oriuntur*, perscrutationem, neque pars haec Medicinae, attentione nostra certe dignissima, mihi satis adhucdum videtur exculta. Ast vero cum, ob plurimos alios labores, mihi & in hos descendere, data non sit potentia: aliquot saltem *de vesica urinali ob*

viciniam morbosam aegrotante fragmenta, hac occasione collaturus sum, qua Viris iuvenibus Lauream Medicinalem imponendi pergratum — eoque gratius certe officium in me, pro prima vice, nunc hoc in loco suscipio: quod uterque ex illis, eiusdem Patriae fontes medicinales hauserit, quibus & ego quondam enutritus sum; quodque in hac ipsa nostra Academia, *Germanis* quoque, ob Vos ipsos, PATRES *Sapientissimi*, quos nunc alloquor, celebratissima, se tales ambo praestiterint, ut mihi, dum in *Italia* scientiae suae specimen publicum illis edendum esset, non certe fuerit coram aequissimis iudicibus erubescendum.

Sed nova gaudii honorisque in me redundat ratio Auditores! ipse enim ego, quem ante paucos annos REX MAGNAE BRITANNIAE POTENTISSIMUS, *Georgiam Augustam*, pro docenda ibidem praxi medica, vocari clementissime dignatus erat, ut *primus* essem, qui, *Catholicae* fidei addictus, Cathedram in hac magni nominis Academia, ascenderem, & Tolerantiae, & Aequitatis Regiae testem agerem publicum, — nunc demum & SUMMI IMPERATORIS gratia, me in hanc honorificam Sedem collocatum, atque de novo, *Tolerantiae* etiam *Imperatoriae* instrumentum fieri video, qua Virum iuvenem,

Protestantium religioni adstrictum, fraterno animo amplectar, Doctorum Universitatis nostrae Regiae Albo inscribam, & sic partem honoris *Georgiae* meae dilectae publice reddam, quem publice in me tam benigne contulerat. Hi fructus sunt, PATRES *Sapientissimi*, divinae illius *Tolerantiae*, cuius *Pater* est, *Quem* nos tot aliis adhuc titulis *Patrem* vocamus, & in quo gloriamur omnes, IOSEPHUS II. IMPERATOR AUGUSTUS. Sub *huius* Regno, iam ante complures annos (*a*), in hoc ipso Archigymnasio, non obstante Religione aliena, Laurea Medica solemniter ornatus est *Ferdinandus Quex ex Cassonay*, *Bernensis*; atque ante quinque hos annos, hanc ipsam Cathedram conscendit celeberrimus TISSOT, Praedecessor meus, *Protestanti* quoque *Ecclesiae* adscriptus: ita ut, quod priora vix credidissent saecula, ipsa, sub tali IMPERATORE, prima tolerantiae Exempla, convulso interim, & frendente in tenebris fanatismo, dederit *Italia*.

Sed quo non mea me gratitudinis, ob tanta in genus humanum beneficia, sensatio abripit! — ad ea pergam, quae vobis de

(*a*) *Die* 16. *Martii* 1775.

Veſicae morbo ex vicinia morboſa oriundo, promiſeram, eaque brevi ſermone nunc abſolvam.

Viſcera in pelvi humana ſita, feminae tria ſunt, viro, ut aiunt, non niſi duo: veſica urinalis & inteſtinum rectum, inter quae, medium gerit mulier uterum, generis humani commune domicilium: cuius tamen vices in viris, non certe minores, agunt veſiculae duae, ſpermati prolifico tum ſuſcipiendo, tum fovendo, a natura providiſſime adaptatae. Tam vaſis & membranis, quam fibris muſcularibus, arctiſſime inter ſe cohaerent haec organa; neque ſane mirum videbitur, ſi, aegrotante uno, & alia mox in conſenſum rapiantur homini infenſiſſimum. Maiora omnino mulierem hic exſpectant pericula: cum uterus, praecipue gravidus, cum partûs tot aliae ſequelae, tum veſicam cum urethra, tum inteſtinum rectum, non raro gravi morbo, licet ſecundario, afficere ſoleant. Sed & virorum ſors his incommodis vacua certe non eſt, atque haec ulterius docebunt tria, quae nunc afferam, exempla: a quorum commemoratione utilitatem in meliori horum affectuum cognitione aliquam futuram eſſe confido.

Pharmacopola Bruchſalienſis, 50. circiter annorum [N, Eichhaendler), a longo iam

tempore haemorrhoidum fluxu vexatus, atque, hoc ipso minus recte ſuccedente, magnis ſaepe cruciatibus ad rectum inteſtinum obnoxius, quos, immanes licet, patienti animo perferre ſolebat, poſt longa huius naturae incommoda, alvum ſibi liquidiorem fieri urinamque penitus ſupprimi, perſenſerat. Atque haec quoque ſymptomata vir moroſus & in ſe ipſum perdurus, ſilens pertulerat: donec lecto continuo affixus, viribus exhauſtus, habitumque ſumme cacheticum praeſeferens, ſero nimis opem a me efflagitare cogitaverit [1780.] febris aderat hectica, abdomen tumidum, pedes turgebant, & nolenti effluebat per alvum ſanies & *humor urinam redolens*, cum interim ſaepe per quindecim dies & ultra, nec guttula urinae per urethram redderetur. Non raro vero per ipſam virgam *flatus* foetidiſſimi aliquo cum impetu erumpebant: per aliquot iterum dies ſequebatur urina magni foetoris, perpauca, turbida; mox de novo ſupprimebatur per longum temporis intervallum, atque álvi repetito viam relegebat lotium, quod, pure remixtum, intolerabili foetore athmoſphaeram replebat, ut nullus fere aegrotanti adſtare amplius potuerit.

Sedem mali altiori inteſtini loco poſitam fuiſſe, vel ex eo clarum eſt, quod, adcu-

ratius inquirenti per digitum Chirurgo, mali veſtigium nunquam pateret. Morbum hinc lethalem facile praevidens, optavi ſaltem, ut, poſt mortem certam, paulo adcuratius in cauſſas inquirere liceret; aſt, dum, quo tempore ad Sereniſſimam Principem *Bado-Badenſem*, cuius tunc quoque Archiatri vicibus fungebar, vocatus eſſem, deceſſerit Aeger: cum eodem ſpes utiliſſimae ſectionis ſepulta eſt.

Mox vero alius non adeo abſimilis caſus ſeſe mihi obtulit in Viro Muſices Magiſtro [D. Freibott] *Bruchſalienſi*, habitus valde ſcrophuloſi & pinguis, aetatis 64. circiter annorum. Aegroto quidem Medicus ego vix adſtiteram; ſed urinam parciſſimam, valdopere foetidam emiſſam, dein penitus ſuppreſſam fuiſſe ex alio intellexi: unde, praetumido ventre, ſub ſummis doloribus extinctus eſt. Sectionem Cadaveris cum Chirurgiae Profeſſore, Doctore *Wrabetz* inſtitui, illaque mox obtulit inſignes Meſenterii infarctus & carcinomaticos tumores, qui cum *Veſicae* fundo concreverant, eandemque ichore plane corroſivo & inſigniter foetido adeo iam exeſerant, ut largo oſtio patens veſica urinalis, in ipſum pelvis cavum effuderit lotium, quod, cum Ichoris Carcinomatici magna copia commixtum, tam intolerabilem ſub ſe-

ctione foetorem ſparſerat, ut ſine animi inſtante deliquio, accuratiorem ſectionem continuare non licuerit.

Licuit vero talem, anno elapſo, in ipſa huius Archigymnaſii *Schola Clinica*, coram Auditoribus meis, inſtituere; cuius hiſtoriam morbumque praegreſſum hic paucis enarrabo. Medicum aſſiſtentem conſtitueram D. Doctorem Aloyſium *Bulliani*, atque ex huius, mihi, uti lex apud nos eſt, exhibito diario depromptam hic ſymptomatum recenſionem communicabo.

Sacerdos Venetus, *Victorius Delulmo*, ſeptuaginta trium annorum, poſt iter ſuſceptum, inaſſueta debilitate ſe correptum perſenſit & appetitu inceſſit proſtrato. Succeſſit reſpirandi difficultas, dolor ad hypochondrium dextrum, uſque ad regionem umbilicalem huius lateris deſcendens. Hypochondrium quoque ſiniſtrum, tumorem manibus offerebat: quibus ſymptomatis per binos menſes vexatus, Scholam Clinicam petiit, cui tunc praeerat celeberrimus Collega, illuſtris Profeſſor CARMINATI, atque inventus fuit, tum hepatis, tum lienis, tum ipſius quoque meſenterii tumore, ad infimam regionis hypogaſtricae ſedem deſcendente, laborare. Ab his malis, ope *ſaponis acidi*, a parva primum

dosi, adusque tres dragmas in die, per binos & ultra menses, assumpti, curatus recessit.

Domum reversus, putrida febre gravissima, dein vero dysenteriae symptomatis correptus fuit, qua licet curata, remansit tamen diarrhoea, contra quam varia remedia ex classe adstringentium ab amicis porrecta sunt: ita ut diarrhoea supprimeretur quidem per aliquos saltem dies; mox vero iterum vi maiori erumperet alvi fluxus: ob quem de novo, pluriesque Nosocomium adivit variamque, sed insufficientem malo incurabili methodum est expertus.

Novum vero nunc exoriebatur symptoma. Decedebant iamiam per urethram, dum mingeret aegrotus, materiae crassae subcinerei coloris, foetidissimae, quin tamen abhinc dolor ullus produceretur aut pruritus. Die igitur 31. mensis Maii 1785., sese ad *Clinicam* nostram contulit, & sequentia nobis exhibuit symptomata.

Pulsus erat mollis, debilis, paulisper frequens; respiratio expedita, lingua pallescens, muco obducta, foetebat halitus, vox erat debilis, cutis sicca, abdomen molle, frequentesque deiectiones foetentes largiebatur, quae fluidae erant griseoque tinctae colore. Urina pauca excernebatur, sed multa materia grisei

coloris, foecibus descriptis persimili, eodem praedita foetore, referta.

Non dubitavi, mox diarrhoeam hucusque perpessam, pro *diarrhoea urinali* declarare, atque Auditoribus meis praedicere, ulcus insanabile ex intestino recto cum vesica urinali communicaturum. Dabantur interim quaedam remedia leniter evacuantia.

Die prima Iunii, pulsus erat elevatior, vix febrilis, lingua purior; foeces, sat copiosae, flavescebant; urina foecibus lotio dilutis persimilis.

Die secunda Iunii omnia eadem.

Die tertia. — Huc usque aegroto urina suppressa invenitur, sine ulla tamen ad pubem tensione animadversa. Dabatur tinctura corticis peruviani cum anima rhabarbari.

Die quarta. — Neque in hunc usque diem minxit aegrotus.

Die quinta. — Epota sic dicta limonada, aegrotus urinas denuo excrevit per urethram. Tunc Enema ex cortice peruviano a me praescribebatur, spe freto, hoc ipsum urinae vias ex parte lecturum esse. Sed fefellit experimentum, & urinae die sequenti prioribus correspondebant. Hinc iussi, ut butyrum in infuso chamomillae calido, diligenti conquassatione, solutum, ad aliquot uncias, intestino recto inii-

ceretur: credens, hoc ipſum, ſi veſicam intraret, facilius poſſe in urinis diſtingui.

Aſt vero die octava nullum butyri vel pinguedinis in urinis ſignum adparuit, neque, cum experimentum repeteretur, exſpectationi magis reſpondere vidimus. Hinc aquam coccineo colore praeditam, per ipſam urethram, veſicae iniici curans, exſpectavi, ut, ſi perforata eſſet, uti aſſerueram, veſica; ex hac, colorata per alvum deplueret urina. Aſt vero magna ex parte per ipſam urethram effluxit aqua coccinea.

Hac ipſa denique nocte haemorrhagiam ex inteſtino recto perpeſſus eſt aegrotus, magnamque ſanguinis nigri, congrumati copiam deperdidit. Abhinc debiliſſimus, pulſum exhibuit intermittentem, lentum, acceſſit denuo levis ad veſperam febricula, quin tamen reſpiratio redderetur difficilior: quidquod aegrotus ſe multo melius habere profiteretur. Dabantur remedia ex corticis peruviani extracto; aſt vero ſub noctem decimae diei, novâ per alvum ſuborta haemorrhagia, ſummo languore prehenſus, vitam cum morte citiſſime permutavit.

Sectio Cadaveris in Commilitonum praeſentia a me fuit inſtituta. Abdomen valde contractum & depletum erat. Apertis illius

integumentis, visa sunt, omentum adipe fere omni destitutum, intestina crassa ex livido virescentia & aere multo extensa. Mesenterium atque hepar nullum nobis exhibuerunt tumorem praeternaturalem. Ast vero adeps copiosus, flavus, inter ambas mesenterii laminas haerebat aequaliter dispersus. Intestinum *Ileon* in pelvis cavum, a sinistris, profunde descendebat & ex hoc demum, a dextris, ad coecum intestinum adscendebat. Intestinum *Colon*, postquam ad flexurae suae, quam Sigmoidaeam dicunt, & ad recti confinias pervenisset, invenimus subito in angustiam contractum, laminisque a peritonaeo natis constrictum, & quasi incarceratum. Mox continua erat a dextris & a parte posteriori, eiusdem intestini dilatatio, & haec in saccum quemdam abiit, pugni virilis fere magnitudinem habentem, subrotundum. Specillum ano immissum, facile ad hunc saccum perveniebat.

Dissectis laminis illis a peritonaeo praeternaturaliter natis & colon constringentibus, hoc, in parte contracta, mox magis potuerat dilatari.

Dissecta, in longum, vesica urinali, mox constitit, hanc, *foramine* pollicem lato, in circumferentia calloso, cum sacco illo intestini recti, aut potius adhuc, coli ipsius,

communicare, hoc scilicet cum posteriori vesicae urinalis pariete arctissime connato, & ope dicti foraminis cum ipsa vesica correspondente. Foculenta interim & subcruenta materies, liquida, foetidissima, in cavo vesicae inveniebatur.

Ex utroque vero, & posteriori vesicae latere, ureteres adscendebant, volumine suo naturali, ad minimum triplo maiores, lotio impleti pellucido, atque in morem intestini tenuis extensi. Sic ad renes ipsos dilatati ascendebant. Ren sinister extensus, non nisi pelvim fere renalem valde extensam referebat, substantia eius vasculari multum ubique extenuata. In dextro rene haec paulo minus obtinebant; ren autem succenturiatus, praemagnus observabatur. Suppurationis in renibus vestigia nulla.

Atque haec erant quae in hoc cadavere invenimus memoratu certe dignissima. Quodsi aliqua super his adnotandi, momentum aliquod mihi concedatis PATRES *Sapientissimi*, gratus eodem sum fruiturus.

Tum primus, tum secundus ex aegrotis, quorum historias allegavi, laborabat *diarrhoea urinali* ex lotio, de vesica perforata, in rectum intestinum saepissime depluente, illudque clysteris acrioris in mo-

dum, ad frequentiſſimas excretiones ſtimulante. Neque, ſi Auctores Medicinae practicae pervolvamus, deſunt aliqua, quamvis ſat rara ſint, horrendi huius mali exempla.
„ Secto, inquit SCHENKIUS, cadavere
„ Petri de *Schandes*, re medica illuſtris,
„ praeter lapides renum prodigioſos repen-
„ tos, etiam in recto inteſtino, a regione
„ colli veſicae, inventa eſt carnoſitas putris,
„ quae ſua putrilagine veſicam ita lacerave-
„ rat, ut inteſtinorum excrementa, *ante*
„ *obitum*, una cum urina redderet ad mi-
„ raculum uſque, & forſan antea non vi-
„ ſam (*a*)".

In *Tranſactionibus Philoſophicis* exemplum vermis ſive *Aſcaridis Lumbricoidis* niſi polypoſa potius materia fuerit, refertur a *Turnero*, quem puer ſexdecim menſium per urethram excreverat (*b*), cuique vix alius ad veſicam aditus eſſe potuit, niſi, perforato inteſtino ſibi hunc ipſum in veſicam urinalem paraviſſet. Uti recte quoque de aliis, tum ex *Valiſnerio* atque *Alghiſio*, tum ex *Boneto*, deſumptis exemplis monuit illuſtris

---

(*a*) Obſervat. Medicinal. Lib. III. p. 431.
(*b*) N. 391. p. 410.

Morgagnus (*a*). Alibi exemplum ſuppreſſae ab excrementis urinae habetur, quae, per viam, a previa inteſtini recti gangraena, natam, ad viſicae cavum proruperant (*b*).

Puero, qui intra ſeptendecim dies, urinam non reddiderat, perpetua interim aderat diarrhoea (*c*). Apud *Pechlinum*, in Iſchuria vera, per alvum urina deceſſit, quae odore ſuo & tenacitate ſe proderet (*d*). Ill. *Hallerus* ex *Groenveltio* exemplum aegroti refert, cui, cum, duodecimo die ſuppreſſae urinae, iam gravis lethargus ingrueret, urina multa cum levamine per alvum egeſta eſt (*e*). Apud feminas, eiuſmodi perforationum, tum inteſtini recti tum vaginae, tum urethrae, exempla non adeo quidem rara ſunt, quam apud viros. Vos ipſi, Commilitones optimi, hoc eodem anno, in Clinica noſtra vidiſtis mulierem, cui, ob abſceſſum venereum, foeces copioſae per genitalia excretae fuerunt. Simili & *Dodonaeus* exemplum conſer-

---

(*a*) De Sed. & cauſ. Morb.Ep. 42. n. 6.
(*b*) Medical and philoſophical commentaries Vol. II. P. II. p. 192. 193.
(*c*) Philoſ. Tranſ. n. 337.
(*d*) Obſ. XI. L. I.
(*e*) Element. Phyſiol. §. II. p. 370.

vavit mulieris, quae, poſtquam diutino tempore purulenta foeditaque manifeſtiſſima exulcerati uteri ſigna per pudenda excreviſſet, poſtremo & alvi excrementa per eundem locum demiſit (*a*). Atque alia huius naturae exempla conſervavit *Schenkius*.

Videmus ergo, Auditores, quantum ſingulorum viſcerum interſit, ſanam inhabitare corporis viciniam! — Aſt quot non ſunt cauſſae, quibus haec nocua redditur, ſaniſſimiſque alias partibus periculoſa! Certe in primo, quem adduxi, aegroto, ex Haemorrhoidali inteſtini recti inflammatione neglecta, abſceſſus ortus fuit hanc partem cum ipſa veſica urinali perforans, ita ut & inteſtinales flatus, ſat raro exemplo, urethrae vias multoties legiſſent; quod idem mihi Sacerdos ille, cuius hiſtoriam enarravi, ſibi saepius contigiſſe, retulerat. In Muſices Magiſtri relato exemplo, carcinoma erat, cuius ichor veſicam corroſerat; & in praedicto infelici Sacerdote, ab uſu adſtringentium remediorum durante dyſenteria perpeſſa, inflammatio inteſtini recti nata eſt, unde eiuſdem concretio cum poſte-

(*a*) In annotat. ad c. 4. *Beniverii*.

riori vesicae urinalis pariete, atque utriusque visceris abscessus insanabilis, producta fuerunt. Sic nunc foeces ex intestino recto in vesicam delabentes, atque cum lotio commixtae, per urethram excernebantur; nunc eaedem, vesicae ostium obturantes, urinam ad ipsum intestinum depluere cogebant; nunc vero, ubi adeo in vesicae cavo foeces accumulabantur, ut & ipsa ureterum ostia, per quae lotium ex renibus in vesicam defertur, obstruerent, urinae in ureteribus stagnationem, collectionem praeternaturalem usque ad ipsam renis utriusque pelvim producebant: unde dilatati in formam intestini tenuis ureteres, urinam tamdiu continebant, donec, soluta denuo materia foecali in vesica haerente, haec eadem aut per urethram excerneretur, aut naturales vias tandem relegeret.

Neque mirum videbitur, lethalem tandem haemorrhagiam intestinalem in hoc misero aegroto fuisse excitatam: ut cuius vasa hemorrhoidalia continuo affluentis urinae balneo acerrimo, & praeternaturaliter dilatari successive debuerunt, & tandem dilacerari, atque in tabem purulentam corrodi.

Ast vero diutius, quam, ne patientia vestra abuterer, in his rebus versatus sum PATRES *Sapientissimi* & AUDITORES *Ho-*

noratissimi! Ad vos igitur nunc me converto praestantissimi DOCTORES, utque sudore vestro comparatos honores tandem vestros esse sentiatis atque meis ex manibus publice concessos noscatis, Vos coram adpello. *Togam* hanc induite! — sed, cum illa, morum quoque, sine qua Medicus nudissime in ipsa toga incederet, integritatem. — *Pileo* caput vestrum ornate & in salvandis mortalibus coronam tandem mereamini civicam! — *Epomide* hac cingite humeros & inter Medicinae Doctores cum eximiis eorundem privilegiis incedite! ne vero, tot *crucigerorum* more, honoris humanitatisque signum in humeris, furorem aurique sacram famem in sinu fovete! — En *librum*! in hoc inventa hominum, & saeculorum experientias consulite; sed in magno *naturae libro* veritatem legitote & per proprios, non alienos semper oculos obiecta tueri studete. — *Annulo* digitum circumdate, & hac ipsa manu pauperem succurrite, cives servate, Reipublicae vos nuptos sentite! Ite amici, ite memores Academiae nostrae & dignitatis, quam in vos collocavit, memoresque mei, qui fraterno utrumque ex vobis animo amplector, faustaque omnia vobis apprecor; Valete!

Vitae rationem hiſce addendi occaſio naſcitur Ornatiſſimis Viris Neodoctoribus, quos ipſos hic loquentes adducam.

OTTO FRIDERICUS SIEMERLING.

NAtus ſum Neobrandeburgi in Ducatu Strelitzo Megapolitano anno huius ſaeculi 59. Patrem veneror Chriſtianum *Siemerling* M. D. Principiſque Sereniſſimae Strelitzo Megapolitanae Archiatrum, & Aulae Conſiliarium, cuius vitam longam ac beatam ſummum Numen eſſe iubeat, matrem vero Catharinam *Boedecker*, quam mors praematura mihi vix infantiam egreſſo eripuit. Amantiſſimus Pater [cuius erga me benevolentiae forſan ſaeculum noſtrum vix exemplum habet] optime gnarus, quanta ſit neceſſitas Studii litterarum humaniorum, tradidit me prima iam iuventute ſub Auſpiciis virorum optime meritorum *Dankerti*, *Bodini* & *Walteri*; ad ſtudium poſtea Medicinae progreſſum, me, ut practice addiſcerem Materiam Medicam, Pharmaciam, Chimiam ac Botanicam, amico ſuo Matthio *Bracht* Pharmacopolae Roſtochienſi, exper-

tiſſimo Chimico, quam maxime commendavit. Adii igitur Roſtochiam anno aetatis meae decimo octavo, tamque arcta huic viro iunctus fui amicitia, ut difficillime potuerim poſt duos in eius domo peractos annos a cariſſimi amici ſinu divelli. Adii tunc inclytam Goettingam, ibique ſtudio Philoſophiae, Medicinae ac Chirurgiae indefeſſus incubui, quibus in ſtudiis ſequentes veneror Praeceptores: Ottonem *Beckmannum* in Logicis, *Lichtenbergum* in Phyſicis, in Matheſi pura *Meiſterum*, *Kaeſtnerum* in Matheſi applicata, *Schloetzerum* in Hiſtoria univerſali. Quod vero ad Medicinam ſpectat, non minus celebrium adivi Praeceptorum Praelectiones: Ill. *Murray* eximiae eruditionis viri [cuius ſingularis erga me benevolentia optatiſſimam ſemper in animo meo excitabit recordationem] de Materia Medica, de re Herbaria, de morbis Infantum, de Venenis, de Vermibus, ac Collegium examinatorio diſputatorium; ill. *Baldingeri*, Therapiae generalis; Ill. *Richteri* de utraque parte Therapiae ſpecialis, de morbis Oſſium & Oculorum, de Chirurgia tum Medica, tum Manuali, ac de Praeceptis Dieteticis, illumque per annum ad lectos aegrotorum in Noſocomio academico ſequutus ſum. Clar. *Wrisbergii* Anatomiae, Phyſiologiae,

Artis Obſtetriciae, Medicinae Legalis, ac Pſychologiae Medicae; eius quoque ſub Auſpiciis Cadavera ſecui, & in Noſocomio obſtetricio per annum parturientibus auxilium praeſtiti; Cel. *Gmelinii* Chemiae ac Mineralogiae; Clar. *Blumenbachii* Zoologiae, Oſteologiae, Hiſtoriae naturalis & Hiſtoriae Medicinae litterariae; Cel. *Strohmeyeri* Pathologiae.

Tribus hiſce in Studiis peractis annis, & bene memor, quanta ſit iuveni facilitas in verba Magiſtri iurare, ſi unum ſolummodo habuerit Praeceptorem, dilectam dereliqui Georgiam & in Societate amantiſſimi *Werne* M. D. Vindobonam acceſſi, viam vero talem elegimus ut cupiditati noſtrae Clar. *Frank* tunc temporis adhuc munere Archiatri Spirenſis fungentem, cognoſcendi ſatisfaceremus; recepit nos, ignotos plane homines Clar. Vir tanta benevolentia, ac ſi quam maxime illi commendati fuiſſemus; ita ut maximum in me exortum ſit deſiderium illius iſtructionibus frui. Tandem *Vindobonam* perveniens, ſtatim incoepi ill. *Stolle* omni mane, tam ad lectos 72. aegrotorum Noſocomii SS. Trinitatis, quam ad 12. illos in Clinica Schola, ſequi, nec minus ſedulo adfui Praelectionibus eius Therapeuticis, tum Anatomicis Cl. *Leber*, de morbis Oculorum Cel. *Bardt*. Semper

vero gratiſſimo animo recordor amicitiae Cl. *Iacquinii*, cui a *Murrayo* commendatus fui & illum in Botanices Praeceptorem habuiſſe quam maxime gaudeo. Illuſtr. quoque *Quarinus* peropportunam mihi adeundi ill. viros *Brambilla* & v. *Mertens* occaſionem praebuit. Dimidio demum anno tali modo *Vindobonae* peracto, *Argentoratenſium*, ob egregium inſtitutum Obſtetricium & Anatomicum, celeberrimam Univerſitatem petii, ibique hiemem maximo emolumento tranſegi. Praelectionibus illuſtr. *Roedereri* de arte Obſtetricia ſedulo interfui, & in Noſocomio Obſtetricio multis parturientibus auxilium praeſtiti: ob numerum quoque parturientium occaſio mihi fuit quamplurimis aſſiſtendi partubus difficilibus. Maxima quoque voluptate curſum Anatomiae Clar. *Lobſteinii* audivi, Cadavera ſecui, & illius manuductione omnes Chirurgicas operationes in Cadaveribus inſtitui. In Phyſicis Experimentis porro Cl. *Ehrmannum* pro Praeceptore habui, denique omni mane Noſocomia tam civium, quam Militum adii. Menſe vero Martii, una cum amiciſſimo *Hebenſtreit*, Magni *Hebenſtreit* digniſſimo filio, qui nunc munere Profeſſoris *Lipſiae* fungitur, Pariſios Lutetiorum petii. Sedulo hic adfui viſitationibus tam Medicis, quam Chirurgicis in No-

ſocomiis ita dictis *Hôtel-Dieu*, & la *Charité*. Curſui Chirurgiae Ill. *Deſault* & Praelectionibus publicis Cl. virorum *Ferrand* & *la Sue*, ut & Chemiae Cel. *Furcroy* maximo emolumento interfui. Menſe quoque Maii in Hôtel-Dieu triginta tribus Lithotomiis, quorum quam plurima quotannis hoc in menſe ibi inſtituuntur, adfui. Amici demum Cl. Profeſſ. *Brouſſonet* opera plurium huius urbis eruditorum mihi cognitionem praeſtitit. Poſt dimidium annum tandem ab immenſa hac urbe ad plurimas *Batavorum* Univerſitates profectus ſum, *Leidaeque* praeſertim Cl. *Sandifort* & *van Royen* amicitiam nactus ſum. *Amſtelodami* per menſem integrum commorans; quam plurima teſtimonia benevolentiae praecipuorum huius urbis eruditorum accepi, inter quos praecipue mihi nominandus venit amantiſſimus *Burmannus* praxeos Profeſſor & primus huius urbis Medicus. Demum ab *Eraſmi* urbe profectus, poſt traiectum maris 16. horarum, dilectiſſimam Angliam [terram ſine pari] attigi. Autumno vero iam nimis profecto hoc in anno non ultra 14. dies *Londini* commoratus ſum, moxque *Edinburghum* me contuli. Hic vero ſi quis meam de *Gottingae* & *Edinburghi* Univerſitatibus, totius Europae praecipuis [quibus nunc aemulam

Papiam fateor] ſententiam peteret, haererem ſane in iudicando, quarum alterutra antecellat. In vanum ſtuderem ſatisfactionem exprimendi quam ex Praelectionibus Clar. *Black*, *Culleniique* hauſi ita ut deperditionem unius praelectionis Cl. *Blackii* propter morbum graviſſimum amiciſſimi *van Meurs* Medici Batavi, per totam vitam dolebo. Idem quoque valet de Praelectionibus Ill. *Gregory* & *Home*, illorumque inſtructionibus Clinicis ad lectos aegrotorum in Noſocomio *Edinburgenſi*, quod omnibus mihi notis palmam abripit. Clinicis vero ſedulo quoque adfui viſitationibus aegrotantium Clar. *Hope* & *Culleni* in altera parte Noſocomii. Clar. demum *Duncan* pro Praeceptore habui in Therapia ſpeciali & in expoſitione caſuum Medicorum [Collegii Caſualis] illum quoque ac egregium practicum admirandi occaſio mihi fuit in Inſtituto quodam pro Pauperibus ſub nomine *Diſpenſary*. Decimo octavo Decembris anni 1784. Societatis Regiae Medicae a Cl. *Emmet* M. D. tunc temporis Praeſide, praeſentatus, unanimo ſuffragio Socius ab Eadem electus fui. Nunquam etiam immemor ero ſignorum verae amicitiae *Culleni* & *Blackii*, quam & publice mihi teſtati ſunt. Nec nimium foret, ſi hic inte-

grae *Scottorum* nationi gratias redderem, quae nempe reliquas omnes post se habet Nationes respectu humanitatis ac benevolentiae, qua exipit exteros. Ultimo mihi nominandus est amicus sincerissimus Clar. *Schwediaver* M. D. cui gratitudinem meam testificandi verba non habeo. Suis denique, hieme praeterlapsa, multorumque aliorum litteris munitus, *Londinum* petii; Iter vero sic institui ut cum anno praeterito orientalem Angliae, nunc occidentalem partem percurrerem. Londino redditus, maximo fuere mihi emolumento supra memoratae Epistolae. Respectu vero Praxeos praecipue colui Cl. *G. Fordyce*, *Foart*, *Simmons*, *Lettsom*, & *Osborn*. Quorum primus mihi distinctae amicitiae signa dedit, illum quoque ad lectos aegrotorum in Nosocomio St. Thomae sequutus sum, & Praelectionibus eius practicis sedulo interfui. Nec minor fuit erga me amicitia Cel. F. *Simmons*, qui me ad praxim suam privatam admisit, Postremis etiam ante discessum meum diebus Cl. *Petri Camperi*, qui ante paucos dies *Londinum* advenerat cognitionem & favorem mihi conciliavit. Ex ore porro Cl. *Osbornii* solidissima de arte Obstetricia [triginta annorum praxeos amplissimae resultatum] praecepta hausi, eique ob favorem singularem adstiti sub extractione in-

ſantis, ubi Diameter tranſverſalis pelvis vix pollicis cum tribus quartis magnitudinem habebat. In Noſocomio quoque obſtetricio ſub illius Auſpiciis pluribus parturientibus auxilium praeſtiti. Magnopere quoque gaudeo quam plurimis operationibus Chirurgicis Ill. *Pott*, caeterorumque celeberrimorum Chirurgorum adfuiſſe & gratiſſima mihi ſemper erit recordatio benevolentiae Cl. Virorum *Cruickshanckii*, *Lettſomi*, *Simſii*, *ac Birchii*. Demum *Londinum*, quod plus mihi ſatisfecerat ac quaque alia urbs, poſt ſex ibi peractos Menſes dereliqui & redux *Pariſiis*, de novo per Menſem fere integrum ibi commoratus ſum, tunc vero itér per *Lyon*, *Avignon*, *Niſmes*, *Montpellier*, *Marſeille Antibe*, *Genova*, inſtituens, *Papiam* petii. *Monſpelii* cum pluribus doctis viris amicitiam contraxi, gratiſſimo vero animo ſingularis Cl. *Fouquetii* humanitatis ac benevolentiae recordor. Tandem vero die ſeptima Ianuarii h. a. *Papiam* attigi ubi demum tam diu optata voluptate gaviſus ſum, Praecepta Practica conſumatae experientiae viri celeberrimi *Frankii* hauriendi, maxima quoque voluptate percepi egregium eius iudicium practicum cum firma ſed rara coniunctum determinatione. Gratias vero Illuſtr. Viro pro benevolentia & amicitia ſua redden-

di verba mihi desunt, semperque gloriabor, illum pro Promotore habuisse. Quarto nunc fere Mense hac in Alma peracto, ubi adhuc maximo adfui gaudio Praelectionibus Anatomicis ill. *Scarpa* Experimentis Physicis ill. *Volta*, uti & Chimicis amantissimi & ill. *Scopoli*, quorum egregiorum Virorum benevolentiae semper gratissimo recordabor animo nec unquam immemor ero singularis humanitatis ill. virorum *Reziae*, *Ramponi*, *Nessi*, & *Carminati*.

Instat nunc tempus, ut, post breve, per reliquas Italiae urbes, ad quod nunc me accingam iter, postque tot annorum absentiam, in brachia amantissimi & dilectissimi PATRIS redeam, atque pro tanta ab ipso mihi concessa educatione litteraria, aeternas, quas possum, gratias persolvam.

PAULUS DE BETTA

Ex Brentonico, Tirolensis, in Iurisdictione Excellentissimi Comitis de *Castro Barcho Visconti*, degens, natus die 15. Ianuarii 1753. ex Nobili Domino I. U. D. *Iosepho Gabrieli de Betta*, & ex Nobili Domina *Valentina* filia qd. Nobilis I. U. D. *Alberti Balista* studiis se addixit, primaque erudimenta usque ad Logicam in propria patria hausit; deinde Veronam profectus, Logicam, Physicamque ex Reverendo Patre *Antonio Guerrerio* Ord. Sancti Dominici habuit; posteaque ad Caes. Leopol. Universitat. *Oenipontanam* se contulit, ibique per tres integros annos & mensem Medicinae operam navavit. Physiologiam, Materiam Medicam, Chimiam, & Clinicam Praxim a Professore *Ioan. Michaeli de Menghin* recepit: Pathologiam, & Praxim Medicam a Professore *Carolo Gerstnero*. Anatomiam a Professore Francisco Gasparo *Egloff de Stadthoff*. Hac absoluto curriculo, Veronam iterum rediit, ac per annum publicis artis Obstetriciae lectionibus, ab Domino Doctore *Andrea Avelino Gaspari* habitis, interfuit. Praxim per biennium partim in Publico Nosocomio Mili-

tum cum Doctore *Iosepho Maria Garbo Medico* huius loci Primario, partim in Nosocomio Sanctae Domus Pietatis fecit; ibique etiam in Chirurgia se se exercuit, docente Petro Antonio *Monterossi*, huius, & militum Nosocomii Primario Publ. Chirurgo. Tandem Regium Caesareum Archigymnasium Ticinense adiens, anno 1786., Mensis Aprilis die XXIX. Doctoratus Laurea condecoratus fuit.
